

KAINA:

Metams 5 r., pusmečiui 2 r.
60 k., 3 mėnesiams 1 r. 30
kap., 1 mėnesiui 45 k.

UŽSIENIUOSE:
metams 9 rb.; 9 mėnesiams
6 rb. 80 k., 6 mėnesiams
(pusmečiui) 4 rb. 60 k.; 3
mėnesiams 2 rb. 35 k.; 1
mėnesiui 80 kap.

SKELBIMAI:
Petito eilė (4 skiltys) prieš
tekstą 60 k., po teksto 30 k.

Lietuvių Balsas

Darbo ieškantiems: eilė
10 k. — Giminių ieškantiems:
eilė po teksto 10 k.

REDAKCIJOS
ir ADMINISTRACIJOS adre-
sas: Petrapilis, Saporių g. lė.
n. 9. b. 9. Telef.

REDAKCIJA visais reika-
lais priima kasdien, be se-
kmadienių, nuo 12 v. dieną
ligi 4 val. vakaro.

Skyrium numeris
5 kap.

Metai II.

Petrapilis. Birželio 9 d. 1916 m.

№ 43 (72).

Amerikos Čikagoje

Chicago, 3249 So Margan Street

„Lietuvių Balsui“

prenumeratą ir skelbimus priima p. S. T. Tananevičius. Lietu-
vių laikraščio „Katalikas“ leidėjas.

Skaitykite ir platinkite

„Lietuvių Balsą“.

„Lietuvių Balso“ kaina: nuo Birželio mėn. 1 dienos
ligi metų galo —

RUSUOSE: 3 rub.

UŽSIENIUOSE: 5 rub. 50 kap.

Skelbimų kaina: Petito (smulkaus rašto) eilutei prieš tekstą 60 kap., po
teksto 30 kap.
Giminių ieškantiems: eilė 10 kap., arba už žodį 4 kap.
Amerikoje: prieš tekstą 50 centų, po teksto 25 centai; giminių ieškan-
tiems eilė 10 centų, arba už žodį po 4 centus.

„Lietuvių Balsas“ eina į Ameriką, Angliją, Italiją,
Daniją, Šveicariją, Švediją ir k.

Pinigus iš paminėtų valstybių prenumeratai, skelbimams ir giminėms šel-
pti gauname čekiais ir k.

994—2

Reikalingi

dori, apsukrūs ir gabūs vaikai nuo 12—16 metų

„Lietuvių Balsui“ platinti Petrapilyje.

Ateinant pasitarti dėl sąlygų, reikia turėti rekomenda-
cija, arba nors tėvų pasportas. (Vaikai pageidaujama iš
vietinių gyventojų). Užsidirbti gali 40—60 rb. per mėnesį.

Kreiptis į „Lietuvių Balso“ Redakciją ir Administra-
ciją Sapornų per. № 9 but. 9.

1042—1

Lietuvių bendrojo lavinimo

rengiamuosiuose kursuose birželio 1 d. bus sudaryta
tam tikra grupė norintiesiems prisiruošti prie liaudies mo-
kytojų egzaminų.

KURSAS TRUKS 3 MĖNESIUS.

Į grupę bus priimami tie, kurie moka nemažiau, kaip vidurinės mokyklos
3-jų klasių kursą.

Kas nori įstoti į kursus, tepaduoda prašymą kursų vedėjui A. Purėnui:
Petrograd, Baskov per. Nr. 29.

Kursuose mokslas bus ir vasaros metu. Naujai sto-
jančiųjų prašymai priimami lig birželio 5 d.

1056—2

Jaroslavyje

„Lietuvių Balsui“ prenumeratą ir
skelbimus priima Lietuvių Komiteto
raštvėdys A. Mikoliūnas Рома-
новская 44.

1055—2

Amerikoje BALTIMORĖJE

„Lietuvių Balso“

pirktis galima p. A. RAMUŠKOS
knygynė 514 v. Saratoga st.

940—3

Petrapilis, birželio 9 d.

Jau birželio mėnuo. Mokslus ei-
nančiai jaunuomenei jau prasidėjo
vasaros atostogos. Bet kokios jos
šiemet! Seniau būdavo moksleivis,
ar tai vidurinių mokyklų mokinyš ar
augštųjų studentas, vasarai atėjus,
skubinas namo prie tėvų į gimtąjį
kampelį, ieškodamas ten poilsio, kad
naujiems mokslo metams prasidėjus,
susikaupęs naujų pajėgų, vėl galėtų
stoti į sunkų mokslo darbą. Bet ne
vien poilsio ieškodama jaunuomenė
traukdavo iš miestų į sodžius: kartu
ji nešdavo į sodžių tam tikrą apą ir
sudarydavo nemažą kultūros pajėgą.
Vasaros metu įvairūs Lietuvos kam-
peliai gyte atgydavo: bemažko ne-
būdavo tos vietos, kur nebūtų ar tai
vakarų vakarėlių su vaidinimais, de-
klamacijomis, žaidimais, ar tai gegu-
žinių, arba šiaip jau įvairių pramogė-
lių — ir visur tokiais atsitikimais vei-
kliausias gaivalas būdavo mokslus ei-
nančioji jaunuomenė. Be to, jai bu-
davo vasaros metu ir kitokių užda-
vinų: susipažinti su Lietuva, su jos
žmonėmis ir kultūra, darant ekskur-
sijas; rinkti dainas, pasakas, padavi-
mus ir tt.

Prasidėjus karui, paprastas nor-
malinis gyvenimas suiro. Lietuva iš
pat pradžių tapo kovų lauku. Tad
jau pernai vasaros atostogos daugie-
liui buvo sunkios. Lig vasaros jau
mažne visa Suvalkų pusė ir mažne
visi Žemaičiai buvo patekę į prieši-
ninko rankas. Daug jaunuomenės ne-
begalėjo aplankyti gimtosios vietos
ir tėvų, pasilikusių už ugnies bei
griausmų sienos, ir gavo išbūti va-
sarą miestuose, kaip antai Vilniuje,
įvairių draugijų laikomuose bendra-
bučiuose, daugiausia Lietuvių Drau-
gijos dėl karo nukentėjusiems šelpti.
Bet vis tai dar buvo Lietuvoje.

Šiemet esame dar sunkesnėse są-
lygose: esame išblaškyti svetimose
šalyse. Su kitais mūsų tremtiniais at-
sidūrę Rusijoje ir mažne visa mo-
kslus einančioji jaunuomenė, dažnai
be tėvų be giminių. Ši vasara teks
išbūti jau ne tik nebe gimtajame
kampelyje pas tėvus, bet ir visai ne-
be Lietuvoje. Kokie šiemet gali būti
vasaros atostogų uždaviniai?

Gyventi teks daugiausia bendra-
bučiuose Rusijos gilumoje, vienur
miestuose miesteliuose, kitur sodžiuo-
se. Svarbiausias vasaros atostogų ti-
kslas — pasilsėti, susikaupti naujų pa-
jėgų ateinančių mokslo metų darbui.
Bet jaunuomenės toks būdas, kad ji
negali pasitenkinti vienu poilsiu: ji
savo energijos gausybę turi ar šen
ar ten suvartoti tuojau nelaukiant
ziemos.

Dirva plati, darbo daug. Kad tik
būtų noro, o energijai naudingai su-
vartoti netrūks progos. Gyvename
sunkių metų. Mūsų tautiečiai tremti-
niai yra reikalingi ne tik kūnei mai-
sto, apdaro ar pastogės, — jie nema-
žiau reikalingi yra ir dvasios peno.
Čia mokslus einančioji jaunuomenė
gali daug padėti, ypač studentai ir
augštųjų klasių vidurinių mokyklų
mokiniai. Mūsų žmonės yra ištroškę
šviesties. Jiems reikalingos mokyklos:
vakarinės ir šventadienių, kuriose jie
galėtų pasimokyti rašyti, skaityti; ku-
riose galėtų pasisemti ir šiaip jau bent
elementariųjų žinių iš įvairių mokslo
sričių. Mums trūksta inteligentų pa-
jėgų — mokytojų, kurie tą darbą ga-
lėtų dirbi. Vasarą kaip tik juos gali
atstoti moksleiviai. Ju taip pat daly-
kas padėti vasarą sutaisyti gerų pa-
silinksmimų: gegužinių, vakarėlių ir
t.t. Padėdami jie gali daug pajvarinti,
padaryti tokias pramogėles gile-
snėmis, tobulesnėmis, turiningesnė-

mis; ta proga pasinaudodami jie gali
ne tik savo geru apu mūsų tremtinių
apą atgauti, bet ir savo žiniomis jų
dvasios badą apmąsinti.

Karas vis delto šiuomet ar tuomet
pasibaigs ir vėliau ar anksčiau grį-
šime tėvynėn. Ar šioks ar toks bus
jos likimas, lietuviai ir rusai visuo-
met pasiliks kaimynai. O norint su
kaimynu gerai gyventi, reikia jis ge-
rai pažinti. Dabar, žiaurių aplinky-
bių priversti, gyvename pačiuose ru-
suose, esame, taip sakant, jų svečiai.
Pasinaudokime ta proga! Gyvenda-
mi tarp rusų ir su rusais, susipažin-
kime su jų būdu, papročiais ir įpro-
čiais, su jų skoniu, reikalavimais,
ekonominėmis gyvenimo sąlygomis,
ir t. t. Po karo, kada grįšime tėvy-
nėn, turėsime tvarkyti ne tik mūsų
vidaus gyvenimą, bet ir santykius
su kaimynais. Juo geriau mes juos
pažįsime, juo geresni ir tvarkingesni
bus ir mūsų santykiai.

Vasarą moksleiviai gyvens komi-
tetų laikomuose bendrabučiuose, prie
kurių bus ir tam tikrų vedėjų peda-
gogų, tam tikrų šakų žinovų. Ne be
to, bus daromos viener kitur ekskur-
sijos. Komitetams ir jų bendrabučių
vedėjams bei globėjams reikėtų ne-
užmiršti ir tą tikslą, kad mūsų moks-
lus einančioji jaunuomenė sugrįžtų
į Lietuvą kiek galint geriau prisiren-
gusi visuomenės gyvenimui, susi-
krovusi kiek galint didesnę naudingą
ir reikalingą žinių lagaminą.

Katalanų spauda apie lie- tuvius...

Retas skaitytojas nežino, kas yra
patys katalanai. Tai tauta, artima is-
panams, kurios didžioji dalis yra Is-
panuose, o mažoji Prancūzuose (Pi-
renejų rytų departamentas). Jau nuo
XIII amžiaus ji turi savo literatūrą.
Kaip jie gyvena amžiais ir koks da-
bar jų padėjimas, ne čia vieta kal-
bėti. Būdami mažoji tauta katalanai
nujaučia ir Lietuvos padėjimą.

Mums atsiūsta du jų laikraščiai:
„Renaixement“ (Atgijimas) ir „La Ven-
de Catalunya“ (Katalunijos Balsas).
Juose rašoma apie lietuvius delei pa-
skaitos, kurią turėjo Barselonoje pran-
cūzų rašytoja m-lė J. Puvra (Juonne
Pouvreau). „Katalunijos Balsas“ š. m.
balandžio 12 d. įdėjo žinutę apie bu-
simą Barselonos Atenejuje Puvr'os
paskaitą ir pridūrė kelius žodžius
apie dabartinį mūsų padėjimą. Straip-
snelis pavadintas vardu „Nelaimin-
goji tauta“. Laikraštis sako:

— Ši tauta, prieš karą veik visa
Rusų paveržta, dabar užimta vokie-
čių kariuomenės, tauta, kurios trok-
šta Prūsai, reikalauja sau Lenkai,
taip yra sunaikinta, kad sunku apsa-
kyti. Ši tauta — Lietuva, kuri per
amžius buvo nepriklausoma, kuri
buvo susidėjusi su Lenkais į federa-
ciją, pasilikdama savo teises, savo
kalbą ir išlaikdama savo tautumą,
kuriuo ji griežtai skiriasi nuo Lenkų,
Rusų, ir Prūsų. Dabartinėje suirutė-
je visi kalba apie Lenkų atgaivinimą
ir su tuo sutinka visos kariaujančio-
sios valstybės, tiek vidurinės, tiek
sąjungininkės. Bet niekas neatsimena
apie nelaimingąją Lietuvą, žemės
plotą tarp Prūsų, Lenkų ir Rusų, ku-
ri buvo lopšys civilizacijos, išsiplati-
nusios aplink Baltijos jūrą.

— Kas yra lietuvių tauta, taip
pat jos sunkią praeitį, nelaimės karo
metu ir jos siekinys, kaip įgijus ra-
mybę tiek viduje, tiek nuo tų tautų,
kurios ją apsupta, — visa tai netrukus
išaiškins per paskaitą Barselonos Ate-
nejuje žymi prancūzų rašytoja m-lė

Ivon Puvro. Apie dieną ir valandą bus pranešta laiku.

Apie pačią paskaitą surandame trumpą žinutę „Renaixement“ baldandžio 20 dienos numerį, kur kalbama apie pačią prelegentę. Apie paskaitą taip sakoma:

— Kalbėjome apie Lietuvą, apie ateitį, kuri laukia po karo pavergtų tautų, apie lietuvių tautinę samonę, apie jų organizacijas milžinus Amerikoje, apie viltį atnaujinti sunaikintą jų žemę... Kalbėjome apie Lietuvą... bet mąstėme apie Kataluniją“.

Iš paskutinio sakinio matom, kad pačių katalanų, kaip tautos, padėjimas artimas lietuvių likimui.

A. V.

Ats. M. Yčas pas Popiežių.

Buvo rašyta praėjusiam „Liet. B.“ numeryje, kad M. Yčas maloniai būvęs Popiežiaus priimtas ir išreiškęs padėką už auką, suteiktą lietuvių tautai. Dabar gauta dar žinių, kad M. Yčas papasakojo šv. Tėvui dartinį Lietuvos padėjimą ir įteikęs jam lietuvių komiteto laišką. Laiške esąs aprašytas lietuvių pabėgėlių pagalbos komiteto ir kitų organizacijų padėjimas, o paskiau smulkiai aprašytas padėjimas, kokiame dabar yra Lietuva, vokiečių prislėgta.

Popiežius užsinteresavo lietuvių tautos likimu ir žadėjęs kaip jau minėta aną kartą paskirti rinkliavai dieną visose katalikų bažnyčiose. Lenkai per tokią rinkliavą gavo apie 15 milijonų frankų.

„Mes suteikėm pagalbos lenkams, bet ir lietuvių tauta taip pat brangi

mums“ taręs Popiežius, laimindamas lietuvių tautą. Paskiau Popiežius teiravėsi apie karą ir jo pabaigą.

Po audijencijos pas Popiežių M. Yčas ilgai kalbėjęs su kardinolu Gaspari u.

Pas Prancūzų prezidentą.

Birželio 2 d. M. Yčas buvo priimtas prancūzų respublikos prezidento Puankarės privatinėje audijencijoje.

Karas ir mūsų teatras.

Jau prieš karą Petrapilyje lietuvių buvo taisomi vakarai įvairių rūšių. Tik jie visuomet būdavo daromi su šokiais. Buvo manoma, kad vaidinimas be šokių tik taisytojų kišenę tuštins. Kadangi vakarų taisytojams buvo svarbu gauti pelno iš vakaro kokiam nors labdarybės tikslui, tai labai svarbu būdavo sutraukti kuodaugiausia publikos.

Tuo tikslu būdavo rodomi prieinami suprantami mūsų publikai veikalai. Bet greta vaidinimo didžiai svarbi vakarų dalis būdavo šokiai. Daugelis eidavo į vakarą žinodami, kad galis gražioje, didelėje salėje, grojant gražiam, smagiam orkestrui, plaukti valso bangose, lakstyti mozerą ir tt, žodžiu sakant, būdavo einama daugiau pasilinksinti negu paties vaidinimo pažūrėti. Rodė kad lietuvių vakaras be šokių nenegaliimas. Gi karo metu virto kitaip. Dideli spektakliai su šokiais išnyko. Šokiams liko vieta tik mažuose savybės vakarėliuose. Bet daug kas sako, kad ir tokiuose vakarėliuose karo metu šokių neturėtų būti,

Petrapilyje šiemet lietuvių Dramos Muzikos Kuopa sutaisė eilę spektaklių be šokių.

Kai pirmą kartą buvo tariamasi sutaisyti didelį spektaklį, taisytojų tarpe daug atsirado abejojančių ar posiseks spektaklis be šokių ir dar jeigu jis bus dieną. Tačiau kai kurie drasesni ėmė taisyti didelį spektaklį didelėje salėje nors ir dieną.

Pradžią skiriama 1 v. dieną. Vaidintojai ir taisytojai susirenka 11 v. ryto. Ne vienas rūpi, kaip ten ties kasa. Po pusės valandos turi jau prasidėti ir kasininkas praneša, kad bilietai visi parduoti, o norinčių matyti spektaklį dar daug, bet jie grįžta namo gailestaudami, kad posivėlinę, arba anksčiau nepasirūpinę bilietų. Vaidinimas pasiseka, publika grįžta namo patenkinta. Taisytojams upas pakyla.

Štai per Velykų šventes Glinskis praneša Dramos Muzikos Kuopos pirmininkui, kad jam gal pasiseks gauti lietuvių spektakliui Mažąjį Teatrą. Reikia priminti, kad šis teatras tik vardą turi Mažojo, bet tikrai nebūna iš pačių didžiųjų Petrapilyje.

Pranešimas neapvilnia. Gegužės 8 d. rytmetį galime samdyti teatrą. Laiko nedaug beliko, o darbo daug, veiklas sunkus.

Paskutinę savaitę prieš spektaklį kuone kasdien repetacijos. Vieną kartą vos spėja padaryti repetaciją vieno dviejų veiksmų. Tačiau nieks nesiskundžia, dirba visi ramiai, dirba kupini vilties. Nėra abejojimų.

Išsyk vaidintojai mėgėjai lyg nusigąsta, pakliuvę tokian teatran: kur esą, kur lenda, kas busią iš to viso. Bet nieks nenusimena, dvasia nepuola.

Publikos renkasi apšiai, nors

brangiosios vietos ir ložos tuščios. Prie ložų, mat lietuviai nepripratę, nors jose ir patogų. Reik pasakyti kad tokian teatran ir tilpsta daug.

Vaidinimas nors neramos publikos yra, girdėti braškėjimas, bet šnabzdėsio ir juokų negirdėt. Atsimenu, kada Petrapilyje vaidino tą patį veikalą „Kęstutis“, rodos, 12 metų pradžioje pačiose griaudingosiose vietose girdėti buvo smagus juokai. Nedaug dar laiko praėjo nuo tų metų, bet salėje suvis kas kita. Gal ir atsiranda vienas kitas, kurį juokasima, bet matydamas šalia rimtus veidus, laikosi; salė rimta. Kuo galima aiškinti tokį dalyką? Pasakyti, kad teatran atėjo pabėgėlių dauguma, su prantanciu teatrą, sunku: vis delto salėje dauguma vietinių petrapiliečių lietuvių. Čia yra visai kitas dalykas. Mūsų publika žymiai žengia pirmyn kultūros keliu.

Savo teatrą pradeda suprasti ir jį branginti. Pats vaidinimas neatsilieka nuo publikos pageidavimų. Petrapilio lietuvių Dramos Muzikos Kuopa žymiai stiprėja. Nelaimingas tik tas karas daug ištraukė stiprių mūsų pajėgų. Vienok ir šiandien ji gali pasigirti turinti stiprių pajėgų tikrą scenos žmonių, kurie ateityje dar daug žada.

O kiek dar mūsų pajėgų kitų priežasčių dėlei išblaškytų.

Turime juk ir dramų mokyklų mokinių. Reikia tikėtis, kad po karo, kai gyvenimas pradės normaliu keliu eiti, turi būtina gimi mūsų tikras teatras. Publika yra, reikalavimas yra tad turi būti jį patenkintas.

Gegužės 8 d. spektaklis Mažajam Teatre buvo paskutinis šiemet. Po vaidinimo buvo vakarienė vaidinto-

Naujieji namai.

Nė viename mieste taip daug namų naujų stilium nesu užėjęs, kaip Helsinkiuose. Nemaža jų yra ir Rygoje, bet ten juose permaža įvairumo. Kiti juos ten vadina suomių stiliumi. Bet tai netiesa. Gal būt, kad latviai ėmė pavyzdžių iš Suomijos, bet šiaip jau šis stilius—tai naujasis Europos stilius, vadinamasis modernu. Nors jis visai dar jaunas, vienok jau tas namų įvairumas, kurį matai Helsinkiuose, liudija kad jis au gana išsiplėtojęs ir daug naujo grožio sutvėręs ir apreiškęs ir pastumęs architektūrą pirmyn, parodydamas jai naujus kelius. Nes iš tikrųjų jau ji buvo sustingusi, kartodama vis tuos pačius senovės motyvus, kurie, nors ir gražiausi, vienok ilgainiui nusibosta. Tai pajaučiau aš ir savyje, nuolat matydamas čia tuos naujuosius namus. Eini pro šalį didelės gotiškos bažnyčios, dviem bokštais siekenčios dangų, ir akis savaime gręžiasi nuo jos šalin. Nors tos bažnyčios gotikas visai ne biau-rus: gotikas kaip gotikas, tik tiek daug, kad, šimtą kartų matytas, nieko nauja nebesako ir nebeveria akies. Čia jo irgi gana, nes dar to paties stiliaus ir katalikų bažnyčia ir vokiečių liuterių.

Helsinkiai ir šiaip jau jaunas miestas, ypač neseniai ėmęs smarkiai augti ir dabar da tebeaugas, todėl nenuostabu, kad tų naujų namų kupinas miestas, bet ypač viena jo dalis—Eira, vien tokiais namais nu-statyta. Eini ir stebiesi ir atsigrožėti negali jų įvairumu. Mat čia jie ne taip, kaip paprastai miestuose kits prie kito vienoje eilėje kad yra su-statyti, bet visai atsiskyrę nuo kits kito kiemeliais, darželiais net skve-rais. Tiesa, ir vieta jiems čia patogi, kuri namų išvaizdą pagražina ir visą reginį pajavirina, nes visa žemė, kurioje namai stovi (kaip ir visi Hel-sinkiai) yra viena nelygi uola granitas. Pertatai vieni namai augščiau, kiti žemiau, taip pat kaip ir tie dar žali darželiai tarp jų.

Senesniųjų namų, nors ir labai turtingų ornamentų, būdą lengva

aptarti, nes dažniausiai arnamentas eina per visą augštą: jo langai visi vienodi, visur simetrija. Gi čia, tuose Eiros pakrikuose namuose, kuriuos gal tikriau reiktų vilėmis pavadinti, toks įvairumas jų veido, kad iš karto, o gal ir ne iš karto, jei norėtum jį kitam apskaičiuoti, visai negalima ap-tarti jų būdo: stogai stogeliai, prie-angiai prieangeliai, išmėtyti visuose augštuose ir įvairiose augstumose: čia įsilenkia vidun, čia oran prasiki-ša; vienas langas toks, kits kitoks, arba, tikriau sakant, langų grupės. Niekur nėra didelio lygaus sienos ploto.

Kalbant apskritai apie moderniojo stiliaus namus, ypač apie tuos—di-džiosiose miesto gatvėse, matai juose išgalėjusias vertikalias linijas, taip kaip senesniuose — orizontalias. Gal tatai simbolizuoja to meto vi-suomenę. Seniaus joje buvo labai žymūs sluogsniai, nusistovėję savyje užsiderę luomai, gyvenusieji savu skirtu gyvenimu, taip kaip tie augštai senuosiuose namuose: kiekvienas at-skirtas aiškia linija, einančia per vi-sus namus. Naujuosiuose—kitai: li-nijos eina iš viršaus į apačią per vi-sus augštus, nors, tiesa, dažniausiai tik lig apatinio, kurs, jei taip gali-ma sakyti, savo prigimimu skiriasi nuo augštesniųjų, nes jame ir vartai ir jis visas paskirtas kitiems tikslams, kaip va: krautuvėms, kavinėms ir ki-tiems panašioms. Taigi, taryčiaus, rei-kia visuomenės demokratizavimąsi. Bendros linijos eina per visus augštus: Esti ir aiškių tuose dideliuose na-muose dalių grupių, kurios, mano išmanymu, galėtų simbolizuoti visuo-menės dalių grupes, didelių draugijų pavidalu.

Jai jau ką visuose tuose Helsin-kių naujuosiuose namuose suomių stilium galėtum vadinti, tai vartojimą juose savo uolos, akmens granito, kurs be abejo, kaip kiekviena me-džiaga, daro įtakos į formą, o jau ypač laukinis akmuo, žymus savo sunkumu ir vartojamas tik dideliais gabalais. Taigi ir vartoja jį suomi-ai con amore (su meile). Bet kad visi namai būtų iš akmens pastatyti, tai tokių mažų ir čia, nors tų uolų Suo-miuose—kalnai: mat akmens darbas

labai brangus. Užtat minėtuose na-muose paprastai tik apatinis augštas akmens, kiti gi—plytų. Visi namai iš akmens pastatyti tik arba vyriau-sybės, arba draugijų, arba bankų. Iš jų priminsiu tik svarbiuosius: suomių teatras, gelžkelio stotis (dar nepa-baigta), etnografijos istorijos muzie-jus, bažnyčia (liuterių) Soernese.

Dar vėl pažymėtinas tų namų ruožas, kas juose vaizdžiai apsi-reiškia apskritai suomių valstybės tvar-ka: viskas daroma žmonėms, žmo-nių patogumui, net smulkiausi daly-kai. Taip ir tuose namuose: ne žmo-gus taikinas į architektūrą, bet atža-gariai—ji į žmogų: iš to tas įvairu-mas—namų dalių, kambarių, prie-grindų, langų.

Kaip namų oro išvaizda ypatinga, taip ir visi juose dalykai, ir smul-kiusieji, kaip va: skaitvariniai, pa-daryti savaip ir kitaip. Ornamentai nebe italų, bet imti iš savos gyvijos ir žolyno: meška, briedis, voveris, eglė ir t. t.

Tas trobos taikinimasis tam tikslui, kuriam jį statyta, matomas ir paminėtoje naujojoje bažnyčioje (So-ernese). Mums katalikams labai kei-sta, bet protestantų žvilgsniu visai logingataip bažnyčios vidus sutaisytas kaip ten padaryta. Jei nepripažista-ma atnašos ir kunigystės, tai; žinoma, negali būti nė aukuro, ir jei visos pamaldos—Dievo žodžio skelbimas ir giesmių giedojimas, tai, suprantama, ir sakykla turi stovėti pačiame viduryje ir pačioje iškiliojoje vietoje. Taigi, ten taip ir padaryta: sakykla mūsų didžiojo aukuro vietoje, pačia-me viduryje; jos apačioje stalas su krotais aplinkui, o viršuje jos, tik kiek gilėliau—vargonai ir vieta gie-dojimų vedėjui. Tiesa, dalis vargonų pastatyta, kaip ir paskatalikus, baž-nyčios gale, o dalis net augštai bo-kšte. Tatai galima tik ten padaryti, kur vargonų mechanizmas valdomas elektra. Šiaip jau bažnyčia arba, švie-si graži ir imponuojanti ir kaip tik pritinkanti tai apylinkiai, kur stovi, vadinasi, toms uoloms, iš kurių ir pati statyta.

Savaime kyla klausimas: kaip gi mes statysim ir iš ko? Pusė Lietu-vos sugriauta. Miškai jau ir taip bu-

vo apnaikinti, o dabar, sako, jų ir visai maža belikę (tinkamo statymui). Taigi statysim, tur būti, nebe iš me-džio, bet iš plytų. Gi ši medžiaga ir daugiau liuosybės duoda trobėsiui įvairinti ir, iš antros pusės, reika-lauja jau žinovų statytojų, vadinasi, jau reiks kreiptis į tam tikrus žmo-nes, kurie duos namams išvaizdos, kaip bus pramokę mokyklose ar re-gėje kitur. Iš tikrųjų čia didelis pa-vojus, kad mūsų Lietuva gali įgyti visai svetimą išvaizdą. Kad tatai ne-atsitiktų, jau pagalvojo vyrai, įstei-gdami prie lietuvių Centro Komiteto technikos kursas. Ir jie be abejo savo užduotį atliks. Tik į vieną dalyką norėčiau čia tautiečių domą atkreipti ir išreikšti savo pageidavimą: kad atstatant Lietuvą ir bažnyčių atstaty-mas pasiliuosuotų nuo atsibodusių vis tų pačių senų nuolat kartojamų formų. Gana jau tų gotikų pas mus, kurių ypač pastaruoju metu pas mus tiek daug priviso. Tuo labiau, kad aš lietuvių ornamentikoje ir trobų statyme niekur nematau to stiliaus žy-mių. Aš sakyčiau jis visai priešingas mūsų dvasiai. Kai kam tas pasirodis „moderns“ baisus. Be abejo, modar-nizavimas bažnyčios tokiuo būdu, kaip minėtoji Helsinkių naujoji ak-mens bažnyčia, neleistinas, nes, tikrai sakant, toks bažnyčios vidaus sutvar-kymas pas mus būtų ir aistetikos paklaida, nes neišreikštų katalikų baž-nyčios minties: forma būtų priešinga dvasiai. Bet šiaip jau, ypač oro iš-vaizdoje, kaip parodo naujasis stilius, — koks tai gali būti begalinis naujų formų įvairumas! Kaip kiekviena die-na yra nauja—modern,—taip ir tvė-rimas gali būti ir privalo būti nau-jas. Juk ir pirmasis gotikas kada tai buvo modernas. Pas mus tik, rodos, mūsų Virulskis išdriso taikinti mo-dernąjį stilių bažnyčioms. Tikiuosi, ir be šitų mano žodžių prasidės nau-jumas formos ir architekturoje, nes po šitokio didelio žmonių sujūdimo, esu įsitikinęs, bus atmainos ir dai-lėje, nes, kaip kažkas įsitare, kiek-viena didelė kančia pagilina sielą.

Kun. A. Sabaliauskis

Helsinkiai,
Sėkmėnės 1916 m.

jams ir taisytojams; buvo keletas ir svečių.

Glinskis pranešė, kad jis kuriam laikui pasitraukia iš kuopos. Jis ilgoje kalboje nupasakojo kuopos svarbą, jos tikslą uždavinį, ypač aiškiai pabrėžė lietuvių scenos pasirodymo svarbą. Mažajam A. Suvo-rino teatre.

— Lietuvių žodis, sakė jis, su-skambėjo toje įstaigoje, iš kur plaukdavo tautų neapykanta. Ir mes dabar pirmieji, pasirodėme jų namuose ir dargi savo kalba. Nieks mūsų ten nevaržė, nekludė, dargi patys padėjo, viską davė, lyg mes būtume jų laukiami žmonės.

Ir tikrai, mūsų teatro istorijoj šis Petrapilio Lietuvių Dramos Muzikos kuopos žingsnis, padedant Glinskiui labai svarbus.

Toliau jis kalbėjo, kad lietuvių teatras ateityje daug žadąs. Pažįstas jis daug teatrų suaugusių tautų, bet lietuvių teatras visai savotiškas. Jisai yra tik vaikas, auklėjamas Lietuvos senovės griuvėsiuose, maitinamas Lietuvos liekanomis, neužgesusia protėvių, dvasia. Dabar nuo mūsų viskas pareis, kaip mes tą vaiką auklėsime.

Auklėti jis nesunkų; jis turi augti ir plėtoties, nes jam auklėti pamatas pasėtas tvirtas, nesugriauzamas. O tas pamatas yra mūsų pačių — nu-vargintos tautos — sielos balsas, kuris yra supratęs savo skausmus ir tikslą.

Daug dar papasakojo Glinskis. Visiems buvo svarbu išgirsti žodį ir nuomanę — žmogaus dailininko arti-sto. Dramos Muzikos Kuopai bus didelių nuostolių, netekus gero rie-zisieriaus. Bet viltis, kad jis neilgam ją apleidžia, ne visados, duoda kan-trybės. Atsiveikindamas linkėjo Kuopai išaugti, naujiems, jauniems arti-stams sustiprėti, o seniems nenustoti dirbus. Iš tokių senų pažymėtinus Jasūdis, senas Petrapilio lietuvių spektaklių taisytojas ir vaidintojas. Nežiūrint to, kad ir taip jis darbais apkrėtas, dirba nenustodamas. Bu-damas Kuopos pirmininku jis dau-giausia turi rūpintis visais formu-lais technikos dalykais. Bet jis dar spėja ir rolę paimiti. Nors, tiesa, jis kiekvieną vakarą rengdamas, sako, kad tai paskutinis, daugiau neprisi-imsias. Bet toki mūsų vyrai, kaip pasakė Glinskis, dirbė ir toliau ne-sustos, nors ir sakys: — Tai paskuti-nis, kartas daugiau jau ne.

Pranas.

Korespondencijos.

BOBRUISKAS, Minsko gub.

Nemaža pabėgėlių yra Bobruiske, tarp kurių apie porą tūkstančių bus lietuvių. Daug privažiavo gelžkeiliu, bet nemaža ir arkliais. Kai kurie dar tabelaiko arklius. Nors pašaras buvo gana brangus, bet uždariaudami vis šiaip-taip verčiasi. Daugumas yra pardavę pusvėliui.

Lietuvių komitetas darbuojasi kiek imanydamas ir išgalėdamas. Daug jau yra gera jis lietuviams pabėgėliams padaręs: yra įsteigta keli ben-drabučiai, kur lietuviai pabėgėliai gauna kasdien pietus dykai; yra įstei-gta mokykla, kurioje mokosi apie 120 vaikų.

Vaikų mokyti yra pakviestas mo-kytojas lietuvis. Be to, dar neturtin-giems pabėgėliams yra mokoma už jų gyvenamus kambarius ir duoda-ma pašalpos ar tai pinigais, ar mai-stu. Kaip iš viso ko matyti, pabėgė-liai lietuviai Bobruiske aprūpinti pu-sėtinai.

Dar šiek tiek reikėtų sutvarkyti jaunuomanę. Jeigu atsitinka, reikia duoti darbas į rankas, bet jeigu ap-linkybės ir lėšos leisti, labai būtų naudinga įsteigus vakarinius kursus suaugusiems vyrams ir merginoms. Labai gaila jaunimo, nes, neturėdami tinkamo darbo ir negaudami savo dvasiai maisto, tvirksta; nemokėdami gerai savo kalba skaityti, negali ne

lietuvių laikraščių paskaityti. O tarp jaunimo tokių daug yra, kurie visai nemoka lietuviškai skaityti, arba visai blogai skaito. Tokiems vakariniai kursai būtų labai nau-dingi. Daugelis pasigavę kokį nors svetimos kalbos žodį jau ir vartoja — jiems atrodo, jog labai gražu, jeigu vietoje — sveikas pasakys „zdo-rovas“, ar kitokius kokius žodžius. Pabėgėliai ima vartoti daug barba-rizmų. Jeigu tuo niekas nesirūpintų, tai lietuviai greitai ištautėtų ir liktų lenkais arba rusais arba sugrįžtų Lietuvon visai užmiršę savo gimtąją kalbą. Į tai reikėtų atkreipti dėmę mūsų vadovams, kad duodami mai-sto kūnui neužmirštų, jog siela taip pat trokšta maisto.

Kainos Bobruiske maž daug to-kios: juodos duonos svaras 5 $\frac{1}{2}$ kap., baltos — 7—8 kap. Cukrus kietasai 35 kap., o smulkasai 20 kap. svarui. Sviesto svarui 1 rub.—1 rub. 20 kap. Apskritai, gyvenimas ne pigus.

Kaz. Paura.

JEKATERINOSLAVAS.

Jekaterinoslavo lietuvių kolonija sekmadienyje, o lietuvių komitetas pabėgėliams šelpti ketvirtadienyje per Šeštines buvo įtaisia gegužines. Buvo gera, be galo linksma, malonu.

Palikęs daug smagių atsiminimų faktas pats savaime būtų malonus, jeigu per jį nebūtume sužinoję labai liudnos žinios: kad apleidžia mus visų mylimas Lietuvių Komiteto pir-mininkas p. Penkaitis. Jau senaiėjo gandas, kad p. Penkaitis esąs kvie-čiamas Petrapilin į Centralinį Kom-i-tetą užimti augštesnės vietos, bet jis paklaustas vieno kito bendradarbio, ar tai tiesa, nusišypsodavo savo pa-prasta šypsena, pajuokiodavo ir, nors neduodavo tikro atsakymo, vis tiek rodė, kad tai yra netiesa.

Nusiramindavome, ir viskasėjo po senovei. Gi vakar gandą jau vi-sai rimtai patikrino pats p. Penkai-tis, pavadinęs gegužines atsisveikini-mą pramogėle.

Kaip žaibas aplekė visus ta ne-malonį žinia... Gaila, be galo gaila.

Taip, nemalonu tai išgirsti. P. Penkaitį per trumpą jo veikimo lai-ką Lietuvių Komitete pamylėjo visi: ir vietiniai lietuviai, ir pabėgėliai, ir svetimtaučiai.

O jo mokiniai amatninkai vadina jį ne kitaip, kaip „mūsų tėvelis“.

Ir per gegužines nevienam iš mūsų teko girdėti, kaip padoriai, švariai, tam tikra forma apdarytos mokinės bei mokiniai, dėkodami už suteiktą jiems pasilinksminimą, veržėsi bučiuoti rankos savo globėjui, nežiūrint į jo pasipriešinimą, tardami, „ačiū, ačiū mūsų tėveli“. O tu mokinį juk arti šimto.

O p. Penkaitis iš tikrųjų jiems kaip geriausias tėvas.

Jeigu ir nenorėtum mylėti p. Pen-kaitį, kaip be galo teisingą žmogų (teisingas juk nevisuomet malonus), vis delto negalėjai jo nemylėti, kaip nenuilstančio darbininko, didžiausiu atsidavimu atsidavusio mylimam jam darbui, pabėgėlių globėjimui.

Iš tikrųjų, iš kur tas žmogus sem-davo sau tiek vieko: anksti rytą, vėlai vakarą,—vis rasdavai jį kokioje nors savo globojamoje įstaigoje. O tų įstaigų pristeigta p. Penkaitio daug: ir prieglaudų vaikams ir sene-liams, ir dirbtuvių, ir jo mylimiausia amatų mokykla, ir valgyklų ir viso ko kito.

Kas žino, koks buvo Lietuvių Komitetas pirmiausia, kokia ten buvo tvarka, ir koks jis yra dabar, tam lieka tik stebėtis, kaip daug yra pa-daręs per taip trumpą laiką tikrai vienas žmogus.

Tuo tarpu, kaip pirmiau lietuviai pabėgėliai bėgo iš Lietuvių Komiteto prisirašyti prie latvių ir lenkų, dabar atbulai—daugybės žmonių, lietuviš-kai nemokančių, prašo prirašyti juos prie lietuvių, o dirbtuvės nuo lenkų, latvių meisterių ir norinčių amato mokyties ne atsiginti negali. Ieini į lietuvių dirbtuves—ir nuo judėjimo, nuo beldesio ir trukšmo kuone šimto

žmonių—meisterių ir mokinių—taip darosi malonu, kad, rodos, imtum ir čia pat liktum amžinai.

Visa tai padaryta triūsų ir meile p. Penkaitio.

Tuo tarpu, kaip pirmiau Lietu-vių Komitetas stovėjo kur kas žė-miausias už kitus komitetus, dabar jis stovi augščiau už kitus savo tvarka. Ne be reikalo Jekaterinoslavo ir Jun-gtinė tautinių organizacijų Taryba išrinko p. Penkaitį visų tautų moki-nių amatninkų patronato globėju.

Tą viską žinant ir matant, pyktis ima už tai, kad Lietuvių Centralinis Komitetas, išplėsdamas iš mūsų p. Penkaitį, daro mums didelę žalą. Be-ne čia Jekaterinoslave rimtų, ener-gingų, mylinčių savo darbą, darbi-ninkų jau taip daug?...

Taip, imkite p. Penkaitį, bet duo-kite mums tokį pat kitą! Gal sau manote taip: lai Penkeitis pristeigia visur visokių įstaigų, o jos pačios gyvens be jo. Vai ne, klystate, be galo klystate. Taip ir žinokite, kad išvažiavus p. Penkaitiui iš Jekateri-noslavo, visa, kas jo padaryta, gali žlukti, o jeigu nezlugs, tai tik vos vos merdės, kaip tai matome kitur; o lietuvių „akcijos“ amai nupuls...

Bet grįžtu prie gegužinių. Gegu-žinės buvo įtaisytos sekmadienyje paskubomis. Šeštadienio vakarą amai sumanyta, o sekmadienyje jau viskas padaryta. Greit greit—vienu trumpu paliepiu... Prasidėjo blogai: amai ėmė lyti, peršlapome iki paskutiniam siului. Upas visų nustumko, pyko, ai-manavo, keikė sumanytoją, o tas ir pats nosį buvo nuleidęs. Bet... Išsi-sklandė tamsūs debesiai, prašypsojo maloni saulelė—ir amai Vorocovo saloje, plačiojo Dniepro krante ke-lioms valandoms atgijo mūsų myli-moji Lietuva.

Iš tikrųjų, visi pasijuto kaip ir už-žavėti. Sieloje užsidegė kažkokia smagi liepsna... Dainavo, žaidė, šo-ko, bėgiojo, kaip maži kudikiai.

Nenorėjai žmogus tikėti, kad esi toli toli nuo brangios tėvynės...

Gegužinėse dalyvavo Lietuvių Ko-miteto pirmininkas ir kuone visi ben-dradarbiai. Eimaičio choras iš moki-nių amatninkų pasižymėjo puikumu dainavimu. Grįžo namo visi linksmi, patenkinti ir kitą dar dieną kalbėjo dar daug daug apie patirtus įspu-džius.

Per Šeštines gegužinės buvo įtai-sytos mokyklų ir prieglaudų vaikams pabėgėliams. Joje dalyvavo apie ke-turius šimtus vaikų. Svetimtaučiai apspitę mūsų kuopą su pamėgimu žiūrėjo į lietuvių žaidimus.

Gegužines aplankė taip pat len-kų komiteto pirmininkas. Keli nariai ir ponios patronėsos. Sveikino Lie-tuvių Komiteto pirmininką, įtaisyti tokia gerą vaikams pramogėlę; gerė-josi sveika, švaria, padoria vaikučių pabėgėlių išvaizda.

Bet vis delto lyg ir kažko truko. Nemalonu išpūdį padarė, kad maža buvo rūpinamasi užimti vaikus žai-dimais. Kas tuo turėjo rūpintis, tuos daugiausia traukė flirtas. Buvo stačiai skaudu. Mūsų pirmininkas tikrai traukė pečiais ir raudonavo už savo bendradarbius, nors ir stengėsi būti ramus. Matyti buvo, kaip jam buvo skaudu. Taktingumas, žinoma, yra geras daiktas, bet per daug būti nuolaidžiam juk dažnai yra nesvei-ka; tat kartais tik gadina kitus.

Šapelis.

TAMBOVAS.

Pas mus įvyko didelių atmainų.

Gegužės 31 dieną įgaliotinis kun. Tautkevičius iškeliavo Ufon. Jo pa-reigas kuriam laikui pasiėmė moky-tojas Grabauskis. Gegužės 30 d. bu-vo visuotinis skyriaus susirinkimas valdybos pirmininkui rinkti. 17 bal-sų prieš 3 išrinktas Grabauskas. Vi-sų tikimasi, kad įvyks šiokių-tokių atmainų pačios valdybos susitvarki-me, nes buvo daug trūkumų. Sve-čias № 41 nereikalingai užgavo Kl. Grondzkį, nes jis, kaip jaunas žmo-gus, buvo tik žaizlas kitų rankose, ir vykino tik anų valią. Užmiršime

senovę, daugiausia to nebebus, ir ener-gijos kupinį toliaus varysim savo vaga.

Neutralitetas.

Zinios.

PETRAPILIS.

Tauridos rūmuose. Birželio 5 d. Tauridos rūmuose, pirmininkaujant K. Firsovui buvo visų atstovų valstiečių posėdis (be kraštutinių dešiniųjų).

Valstiečių reikalams ginti nutarta sudaryti tam tikra valstiečių grupę. Atstovai valstiečiai, kurie bus šioje grupėje, priimtu nutarimu, negali dalyvauti kitose frakcijose. Programai sutaisyti išrinktas tam tikras šešių žmonių biuras.

Padarytų per karą nuostolių atlyginimas. Finansų komisija peržiūrėjo padarytų per karą nuostolių atlygi-nimo sumanymą. Nežiūrint vadybos atstovų priešinimosi, komisija vistiek nutarė mokėti iš valstybės kasos nuo-stolius, padrytus per karą. Dauguma komisijos sutiko priimti vadybos at-stovų pasiūlymą, kad projektas, tam tikros komisijės sutaisytas, būtų šiek tiek pakeistas,—būtent, kad nuosto-liai dabar būtų tikrai rašomi, o laiko, kada reikės mokėti, dar neskirti. Opo-zicijos atstovai karštai protestavo prieš tokią pataisą.

Kareiviai ligoninėse. Petrapilio miesto komitetas nutarė tuos kareivius, kurie gydosi ligoninėse, mokyti skai-tyti ir amatų.

Atstovų valstiečių adresas Makla-kovui. Birželio 3 d., V. Dumos posė-džiui pasibaigus, atstovai valstiečiai įteikė V. Maklakovui gražiai aptaisy-tą adresą, su sidabro parašu: „Nuo IV V. Dumos atstovų valstiečių“. Adrese atstovai džiaugiasi, kad valstiečių teisės bušančios sulygintos su kitų luomų teisėmis ir dėkoja Makla-kovui, kad jis ginąs valstiečių reikalus.

Evakuotos mokslo įstaigos. Švieti-mo ministerija išsiuntė mokslo apy-gardų globėjams pranešimus, kuriais reikalauja ištirti atkeltų mokslo įstai-gų padėjimą, jų reikalingumą toje ar kitoje vietoje, o taip pat ir tų moky-klių mokytojų padėjimą.

Praėjusiais mokslo metais moky-klos buvusios tokiose vietose, kame jokio reikalo nebuvo.

SVETUR.

Nauja Italų ministerija. Nors dar nėra paskelbta vardai naujų italų mi-nisterių, bet jei ne šiandien, tai ry-toj galima laukti kad Bozeli busias ministerių pirmininku, Bisolati—karo reikalų politikos komisariūm, Orban-das—vidaus reikalų ministru, So-nino—svetimų reikalų ministru, Mo-ronė—kariuomenės ministru, Kor-sis jūrų ministru ir Rufini—švieti-mo ministru.

Tikimasi, kad naujoji ministerija laikysiantis senosios politikos su są-jungininkais.

Ekonomijos konferencija. Paryžiuje Sąjungininkų ekonomijos konferen-cija pabaigė savo darbus. Vienu bal-su priimta nutarimų eilė, kurie busią paskelbti birželio 8 d. visose sąjun-gininkų šalyse.

Konferencijos atstovai kalbėjo su respublikos prezidentu Puankare, ku-ris sveikino juos laimingai pabaigus darbą.

Rumunų ir Bulgarij sieną. Birželio 1 d. bulgarai atidarė nuo Rumunų pusės savo sieną, kurią ankščiau bu-vo uždarę.

Mirė Moltkė. Berlyno žiniomis, reichstage per posėdį, skiriamą fonder-Gole-Pašos atminimui, ūmai mirė vokiečių generalinio štabo viršininkas gr. Moltkė.

KARAS.

Rusų šalyje austrai anėpuoliais ne kartą norėjo sulaukyti rusų žygiavimą priešakin, bet visur jie buvo atmušami ir vejami tolyn.

Generolo Lečickio kariuomenė paėmė Černovicų miesto stiprumas, kairiajame Pruto upės krante. Po smarkaus mūšio del perėjimų Pruto upės brastų, kurios tiltai buvo susprogdinti, rusai paėmė ir patį Černovicų miestą.

Austrai vejami į Karpatus. Imant stiprumą paimta daugiau ne 1,000 belaisvių; Černovicų mieste paimta armotų.

Generolo Kaliedino kariuomenė ginasi ne tik nuo austrų anėpuolių, bet ir vokiečių, kurių esą atvežtu nuo prancūzų sienos.

Gadomičių kaimo apylinkėje prie Strypos upės smarkiai mušiamasi.

Vokiečių ir austrų belaisvių atvyksta kasdien. Kol kas atvyko 70 oficerių ir 2,000 kareivių.

Vokiečiai atakliai puolė Svidnikų kaimą, neseniai rusų paimtą, bet buvo atmušti.

Kazokai vydamiesi traukiančiuosius priešininkus, paėmė du aficėrių, daug kareivių ir penkis kulkosvaidžius.

Dešiniajame Stripos upės krante, į žiemius nuo Bučaco, priešininkas puolė rusus, bet, artilerijos ir šautuvų sutiktas, sugrįžo atgal į savo apkasus.

Į šiaurę nuo Pagirio ir Dauguvos upės fronte buvo gana smarkių artilerijos šaudymų.

Kaukazo šone ne įvyko jokių atmainų.

Prancūzų šalyje. Kairiajame Maaso upės krante vokiečiai šaudė pirmąsias prancūzų linijas ties „304“ augštuma ir antrąsias Satankuvo apylinkėje. Ties Mortomu vokiečiai kelias kartus puolė prancūzų naujus apkasus, bet kiekvieną sykį jie buvo atmušami ir prancūzai užsilaike visuose naujuosiuose apkasuose.

Dešiniajame Maaso upės krante prancūzai puolė vokiečius į šiaurę nuo „321“ augštumos, atėmė dalį vokiečių tranšėjų. Į šiaurę nuo Tijomono stiprumų vokiečiai puolė prancūzus, bet pasisekimo neturėjo.

Visą dieną buvo smarkių artilerijos šaudymų į pietus nuo Vo forto. Apremono girioje buvo mūšių rankinėmis granatomis.

Prancūzų artilerija šaudė vokiečių stovyklas ir stiprumas Mon-Senkije ir į rytus nuo Sen-Mijelės.

Vagezuose prancūzai sulaukė vokiečių būrį, kuris norėjo paimti jų stiprumų į pietų vakarus nuo Karspacho.

Verdeno fronte dažnai lakioja aeroplanai, kelias kartus per dieną tenka susimušti priešininkų laktiotams.

Anglų šone įvairiose dalyse buvo gana smarkių mūšių. Priešininkas smarkiai bombarduoja tarp Zuvo ir Viltjes upių. Naktį vokiečiai du kartu leido dujų į prancūzų puse, bet nepasisekė.

Belgų šone, kaip paprastai, buvo artilerijos šaudymų.

Italų šalyje. Tarp Adidžės ir Astikos buvo artilerijos šaudymų.

Setės-Komunio lėktakalnyje buvo laimingų italams mūšių.

Į pietų vakarus nuo Azijago priešininkas smarkiai bombardavęs italų pozicijas nuo Po lig Boskono, puolimu pasiekė Lemeilės kalno, vienok atkaklumu anėpuoliu priešininkas buvo nustumtas.

Į šiaurės rytus nuo Azijago italai energingai pasislinko priešakin

tarp Fvencelio slėnies ir Marčezino srities. Didesnių pasisėkimų italai turėjo dešiniajame sparne, kame jie atėmė Malgo Foseto pozicijas ir Margario kalną ir paėmė 203 belaisvių, o taip pat visą batareją, 4 kulkosvaidžius ir daug ginklų ir šovinių.

Redaktorius L. Noreika.

Leidejas Martynas Yčas.

Kareivis JUSTINAS BRUKNYS iš Kauno gub., Okmergės apskr., Anykščių valsč., Šimkialių kaimo, ieškau tėvėlių, giminių ir pažįstamų. Petrograd, Baskov per. № 29-2 Registracijos Biurui. 1057-1

VERONIKA KIRILAVIČENĖ Kauno gub., iš Šiaulių m. ieško Juzefos Kulvinskaitės ir Leonoros Girvinskaitės, Paulinos Gorničienės ir Mortos Paškauskienės. Petrograd, Смоленская ул. 11. 1058-1

STANISLOVAS KASPUTIS kareivis iš Paglūnės k., Batakių par. Kauno gub. Raseinių apskr. ieško tėvų, giminių ir pažįstamų. Гор. Витебск, Виленская Караульная команда 1-я рота Станиславу Каспутису. 881-1

SALOMEA RADENIENĖ iš Mintajos ieško savo vyro kareivio Vladislavo Radenio, sesers Marijonos Jesenienės su vyru, brolio Felikso iš Obelių sod. Panedėlio par., Elenos Tamošauskienės iš Mintajos ir pažįstamų; prašau rašyti: Petrograd, Смоленская, домъ 11. 1059-1

AUGUSTINA FLODA iš Kauno gub. Raseinių apskr., Tauragės valsč., ieško savo vyro Liudviko Jono Floto ir sūnaus Artūro 14 m, Petrograd, Смоленская ул., д. № 11. 1060-1

GRASILĖ JURKEVICIENĖ iš Rygos ieško savo vyro Felikso Jurkevičiaus, (kareivio), sesers Agotos Macijauskaitės iš Rygos. Petrograd, Смоленская ул., домъ 11. 1061-1

Kareivis BONAVENTURA JURGUTIS iš Kauno gub. Mosėdės parap. Gonlauko sod., ieškau brolio Mykolo KANADOJE, giminių ir pažįstamų. Действующая армия 11-я Автомобильная рота. 1062-2

ZOFIJA ŠIRKAITĖ iš Kauno gub., Panevėžio apskr. Pagirio valsč. ieškau sesers Uršulės ir brolio iš Kėdainių. Petrograd, Каменн. Остров, Набережная—рѣки № 5. 1063-1

PETRONĖLĖ BLOSKEVICIENĖ iš Navikų kaimo Gudelių parap. ieškau tėvo Vinco, giminių ir pažįstamų. Рыбинск, Спасская ул. домъ № 15, Литовский Комитетъ. 1064-4

ELZBIETA KVILIONAITĖ (Одесса, Малый пер. № 2 кв. Кондит.) ieško savo tėvo Jono ir brolio Andriejaus Kviliūnų iš Panevėžio, (paskiause gyvena Šiauliuose). 1075-1

ALEKSANDRAS KURMAUSKAS, Naumiesčio vargonininkas, prašo atsiliepti draugų ir giminių. Воронеж, ст. Московская 19, д. Ключкова. 10011-2

STANISLAVA LEŠINSKAITĖ Polišio ok., Krakų par., Kauno gub., ieškau giminių ir savųjų. Адг. Киевъ, Обсерваторный пер, № 21, кв. 5. 1012-2

Kareivis JONAS BALTRUNAS iš Kauno gub., Ukmergės apskr., Kavarsko parap., Demeikių sod. Prašau giminių ir pažįstamų atsiliepti: Действующая армия, Лейб-Гвардии 2-ой Стр. Царскосельский полкъ, Его Высочества рота Ивану Балтрунасу. 1065-1

KASTANTINAS DERMEIKIS ieško tėvų ir brolio Pranciškaus iš Raseinių apskr., Dirvonių kaimo. Действующая армия, Штабъ 3-ей Армии, Нестроевая рота. 1066-1

ANĖLĖ SAVICKAITĖ iš Kauno gub. Šiaulių apskr., Kuršėnų m., ieškau tėvų ir seserų iš Kuršėnų, gyvenusių prie Kurtavėnų g-vės, taip pat ieškau giminių ir pažįstamų. Prašau žinančių pranešti: Петроградъ, Кирочная ул. № 43-6 кв. 3. 1067-2

Veronika JUOZONAITĖ iš Kauno gub., Zarasų apskr., Skapiškio par., Joronių vienkiemio, ieškau tėvų ir Vlodo, kunigų. Aleksandro Bubliko, Petro Kubiliaus, Jono Šerkšnjo ir Antano Strazdo. Москва, Ходынка 5 батарея, 1 взводъ Иосифу Залубасу. 1068-1

JONAS RAUKŠTAS iš Jurgiškų sod., Viešinių parap., Kauno gub., Ukmergės apskr., ieškau brolio Justino ir jo vaikų, švogerio Eglinskio iš Puodžių vienosėdžio, Užpalių parap., ir jo sūnaus studento Vinco, bei brolio Benedikto. Петроградъ, Обводный Каналь, № 37. Центральная Станция. 1069-1

Stasy Kriaučiūne, broli, Amerikoje (Nev Britain Conu P. O Box) Juozai Čikagoje atsiliepkite!

Petrograd, Sapernyj per. 9-9.

A. Dundzilai, įduoti M. Kriaučiūnui iš Marijampolės Suv. gub., aps. felčeriui. 1119-1

Studentai technikai

ir šiaip jau technikai lietuviai gali gauti gerai mokamo darbo prie Lietuvos Centr. Komiteto Technikų sekcijos.

Kreipties: ПЕТРОГРАДЪ, Басковъ пер 32, кв. 6.

Technikos Biūrai. 1043-3

PETRAS STUOCIS iš Icdūnų, Panevėžio apskr., prašau vaškielių giminių ir pažįstamų atsiliepti: Петроградъ, Лейхтенбергская № 37, кв. 90. 1070-3

VINCAS MARCINKIČIUS, Alytaus (Suv. gub.) vargonininkas, ieško švogerio Jono ir sesers Rudaičių iš Šančių, Kauno priemiesčio. Петроградъ, Воронежская 41-33. 1071-1

JONAS STANYS iš Skapiškio, Ukmergės apskr., Kauno gub., ieškau tėvų, seserų ir brolių; prašau apie juos pranešti: Петроградъ, Монежний пер. № 9, кв. 14. 1072-1

JONAS SABASTINAVIČIUS iš Skapiškio Ukmergės apskr., Kauno gub. ieškau tėvų ir seserų. Петроградъ, Монежний пер. № 9, кв. 14. 1078-1

MOTIEJUS SIMONAVIČIUS iš Kalnėnų Balbieriškio gm., Marijampolės ap., ieško Adomo Kovaliausko. Тамбовъ, Тезиковская 65, Литовский Комитетъ. 1010-1

PET. REDECKIS Šiaulų ap., Kuršėnų par., ieškau žmonos Petro. nelės, sūnaus Justino ir pažįstamų. Пермь, Больш. Ямская Приподгорная, д. Мѣль № 8. 1030-1

KAREIVIS SIMANAS BRAZAU-SKIS ieško saviškių. Ст. Буда-Кущелевская, 22 Гурта Л. Р. ж. д. 1031-1

SESELĖS TEOFILIJA ir ELENA VAICKAITĖS ieško brolio Blažiejaus Vaickaus, mokinio 17 m., Vilniaus g. Vidiškių p. Petrovo sod. Гор. Череповецъ, Новг. губ., Феодосьевская ул. д. Пойгина, Литов. приютъ. 1032-1

L. ILČIUKAITĖ gyvena: Тифлисъ, Николаев. ул., Петропавлов. кост. 1001-1

JURGIS MARCINKIČIUS Butrimišio kaim., Udrijos val., Kalv. p., Suv. g., ieško Martyno Kazlausko ir jo pačios Marcelės. Рамзай, Пензенской губ. 1007-5

KAZYS KLOVAS ieškau sūnaus Kazimiero ir Alfonso Urbono Akmenės miest., Šiaulių ap.

ELENA DOVYDAITIENĖ ieškau sūnaus Antano ir Juozapo Kužų miest. Gruzdžių val., Šiaulių ap. BARBORA LUKASEVICAITĖ iešk. sesers Veronikos Pikiunių sod., Seredžiaus par., Kauno g. Адг.: Тула, Госпитальная ул. № 41, д. Зуев., приютъ № 46. 1008-2

ADOLFAS PELEDA Paužuolių sod., Kuktiškių val., Vilniaus gub. ieškau brolio Baltramiejaus, uošvienės Justinos Bulikos ir Vincento Bulikos. Оренбургъ, Польский бар. № 5. Ад. Пеледа. 1005-2

Petras Veblauskas Laborų k., Linkuvos par., Panevėžio ap., Kauno g. ieškau brolio Aleksandro. Полоцкъ, Азаровская ул. 56. 1026-4

ANTANAS MILIUS Liepakių kaim., Krokialaukio gm., Kalvarijos ap. Suv. g. dabar gyvena Jaroslavlyje Ярославль, Романовская 44. Литовский Комитетъ. 1029-5

ANTANAS GERULIS Palevenės per., Bajoriškių sod., ieško motinos ir pažįstamų. Петроградъ, Каменный ост. 2 Бер. Аллея д. 47

Siuvėjas MOTIEJUS ŠLIAUŽYS Suv. g., Punsko par., prašo giminių ir pažįstamų atsiliepti. Ярославль, Романовская 44, Литовский Комитетъ. 982-1

LEOKADIJA OBOLEVIČ. ieško dukters Antoninos Zarasų ap., Kauno gub. Двинскъ, Шоссейная, д. Молля 37, Литовск. Комит. 988-1

ANIA SABAITĖ Kauno gub., Linkovos val., Švobiškaio sod., ieškau Alfono Janušavičiaus iš sod. Slikeių, ir pažįstamų. Петроградъ, Глазовская д. 9 кв. 45

JONAS SIPAVIČIUS iš Baisogalos ieškau giminių ir pažįstamų. Симферополь, Салгирная № 4. 973-1

Kareivis JUOZAS MISIUS Abromiškių sod., Anykščių val., ieškau žmonos su 5 vaikų. Гомель, 245 запасн. полев. госпиталь. 1024-2

ANTANAS KAVALIAUSKAS, buvusias Raudondvario lekajus, ieško giminių ir pažįstamų. Раково, Мин. губ. Органисту, пер. Ковалев. 996-2

Ieškau brolio Antano Golubecko ir sesers Onos Golubeckaitės Kamalių miest., Zarasų ap., Kauno gub. Адг.: Доминькас Голубекас, Тула, Татяно vorak. Петровская гатв. 991-1

KAZIMIERA STONAITĖ Šiaulių m. ieško brolio Roko, sesers Elzbiėtos, motinos Apolonijos ir pusbr. Karčiausko. Ярославль, Шавельское по воинск. пов. присут. 981-1

ANTANAS MATULIONIS Duokiškio miest., Zarasų ap., Kauno ir, noriu susirašinėti su giminėmis g. pažįstamais duokiškietėmis ir duokiškietėmis. Воронежъ, Большая Дѣвиченская 28. 1023-1

Kareivių Jono Kalvaicio ir Juozo Gutaveckio ieško JURGIS GRAŽULIS Šilsvadžių kaim., Pajevonių gm. Vilkaiv. ap. Полоцкъ, Азаровская 56. 1027-3

MOKYTOJAS JONAS EIDUKAS ieško motinos Uršulės ir brolio Jurgio Gudiškių kaim., Marijampolės ap., Suv. gub. Бобруйскъ, Литовский Комитетъ. 1025-4

POVILAS KAZLAUSKAS Gilių vien., Anykščių par., Kauno g. ieškau žmonos Onos, uošvio Juozo Damiciūno, motinos ir sesers. Витебскъ, этапная № 2 полев. хлѣб. д. В. О. 3 рота. 1002-1

ELZBIETA GUŽAUKIENĖ iš Rygos ieškau Pranciškos Dabkuvienės. Шестеркинский 3, сел. Богородское, Москва. 1003-1

DOMICELĖ AGLINSKIENĖ ieškau Pranciškos Drakapavičienės, pas kurią Vitebske liko mano vaikas Aleksandra 2 metų. Prašau atsiliepti adresu: Самара, Убѣжище № 14. 1004-1

JUOZAS BAREIŠIS Barišių kaim., Zarasų ap., Kauno gub., noriu susirašinėti su giminėmis, draugais ir pažįstamais. Петроградъ, село Алексан. Глухой пер. № 3, кв. 8.